

Assemblea General de Foment del Treball

Barcelona, 5 de maig de 2014

Vicepresidents, membres del Comitè Executiu i de la Junta Directiva de Foment del Treball, membres de l'Assemblea.

Benvinguts a la sessió ordinària de l'Assemblea General de Foment, que serà la darrera de l'actual mandat i que aquest any avancem al primer dilluns de maig. Els objectius principals són presentar els comptes i la Memòria de l'Any, així com aprovar la reforma dels Estatuts i el balanç i gestió de l'exercici 2013. Com vostès coneixen bé, els últims anys han estat molt difícils per a les famílies, les empreses i les administracions públiques. Una institució tan representativa com la nostra no queda fora de les dificultats, però té sempre la responsabilitat de treballar amb rigor i competència al servei dels seus membres i, en general, de tot el món empresarial, que és el mateix que treballar pel progrés econòmic i social del conjunt del país. Doncs bé, al 2013, Foment ha fet molta i bona feina, des de l'exigència personal de tots els que formen part d'aquesta institució, millorant els serveis als socis, reforçant la nostra capacitat d'interlocució amb l'administració i els reguladors per tal de defensar els interessos empresarials, i ordenant l'oferta d'actes públics de debat i coneixement que són, en bona part, la nostra veritable contribució a la responsabilitat social com a empresaris.

La nostra credibilitat depèn de nosaltres mateixos, de la feina que siguem capaços de fer sempre amb l'objectiu de contribuir al creixement del teixit empresarial de Catalunya i molt orientats al nostre socis, que aquesta Assemblea representa. Aquest és, i no un altre, el nostre model de negoci, el cercle virtuós que neix de:

1. la interlocució per defensar els interessos empresarials,
2. la representació i participació institucional a les taules de negociació i concertació,
3. la credibilitat,
4. els socis i, conseqüència de tot plegat,
5. la nostra independència. Serem útils com organització, referent institucional i econòmic, si preservem la nostra independència de tot allò que no sigui el món empresarial. I sempre amb ànim constructiu i de col·laboració lleial cap a les administracions. Assumim la nostra responsabilitat. **Hem de treballar perquè les institucions recuperin el crèdit ciutadà tot construint un sistema institucional més eficient en la presa de decisions i que es valori pels seus resultats: la capacitat de generar creixement i llocs de treball.**

Amb la reforma dels estatuts que avui presentem, Foment reforça la limitació a dos mandats del president. Els nous estatuts regulen també la creació de la nova Comissió de Règim Intern que té la missió de vetllar pel compliment dels Estatuts, Reglaments i Codi Ètic i de Bon Govern de Foment. Aquest conjunt de normes doten la nostra institució d'un reglament eficient per assegurar el funcionament democràtic amb els mecanismes sancionadors en el cas de comportaments no ètics. Amb la reforma del estatut tanquem avui tot el procés de millora i actualització dels reglaments, que és el pas previ i fonamental si volem contribuir amb credibilitat a aquest nou sistema institucional més eficient, net i transparent. També presentem per tercer any els comptes auditats, de manera que ens anticipem a l'aplicació de la nova Llei de Transparència. Els comptes tenen un resultat positiu, ajustat i equilibrat a l'activitat de Foment.

Conjuntura econòmica

Per primera vegada després de sis anys de crisi econòmica, ens trobem davant d'un escenari de recuperació. El 2014, si tot evoluciona segons apunten els principals indicadors macroeconòmics, servirà per consolidar el creixement. Encara avui és molt tímid i trigarà uns quants mesos més en projectar-se a l'opinió pública en forma de demanda interna i creació de treball. Després de tots aquests anys, no ens podem permetre un excés d'entusiasme i optimisme, **però tampoc podem ignorar que tot va notablement millor que abans** i que **arribem al final de la llarga crisi** -amb tota probabilitat i amb els condicionants lògics que cal sempre posar en qualsevol previsió econòmica.

El Director d'Economia de Foment, Salvador Guillermo, presentarà l'Informe de Conjuntura del mes de maig, però em permetran que avanci quatre idees al voltant dels principals indicadors i previsions:

Els organismes internacionals i els analistes han revisat a l'alça les projeccions de creixement del PIB per a l'economia espanyola per al termini mitjà. Els inversors internacionals donen credibilitat a l'economia espanyola. S'han fet bé les coses i això es constata en la reducció de la prima de risc fins a situar-se al voltant dels 154 punts avui.

L'informe sobre desequilibris macroeconòmics de la Comissió Europea apunta que, malgrat que Espanya es troba a la llista de països amb desajustos, ha fet un important procés de millora sustentat en:

1. la *recapitalització* i reestructuració de la Banca i
2. La consecució d'un saldo positiu de compte corrent exterior mitjançant la reducció de les importacions, l'augment de les exportacions i l'increment de la competitivitat gràcies, en bona part, a la Reforma Laboral.

De fet, és ara quan els països del nord –França, Holanda, Alemanya, Finlàndia- inicien les transformacions estructurals que ja han fet els països del sud. **Malgrat això, a Espanya els riscos més evidents continuen relacionats amb el nivell de deute i l'atur.**

En general, al 2014, la previsió és que el PIB augmenti fins a un 1,2% i que també el 2015 es consolidi amb un creixement al voltant del 2%. Sóc conscient que després de conèixer les dades d'atur de l'Enquesta de Població Activa de la setmana passada es considerin un punt optimistes aquests indicadors. No ho són. Hem de pensar que l'objectiu es créixer per sobre del 2% i, per tant, es tracta d'estimacions modestes. Però a més, insisteixo, el consens d'analistes i organismes internacionals és gran. La recuperació dels indicadors macroeconòmics triga sempre al voltant d'un any, o fins i tot una mica més, en projectar-se en forma de consum i treball. Les sèries estadístiques històriques que va recollir el nostre departament d'Economia a l'Informe de Conjuntura del mes de febrer així ho demostren.

L'economia productiva ha fet ajustos laborals, de preus i d'organització. El deute de famílies i empreses s'està reduint al mateix temps que el procés de sanejament del sector financer està arribant a la seva fi. És ara quan els empresaris hem d'assumir el nostre compromís i responsabilitat: generar valor per retribuir l'accionista i crear ocupació. Fer possible que torni la confiança amb urgència.

La recuperació serà lenta però sustentada sobre les columnes de creixement de l'economia real: la demanda interna prendrà el relleu del sector exterior com a principal font de contribució al creixement del PIB, impulsada també per la millora de la confiança i una certa relaxació de les condicions financeres. El risc de deflació a la zona euro és real i el FMI el situa al voltant del 20%. L'enfortiment de la demanda és essencial perquè augmenti la inflació. L'actual nivell d'inflació obeeix a una tendència descendent dels preus dels combustibles i de la moderació d'alguns preus com els aliments, serveis i béns industrials.

Venim d'una llarga crisi que s'ha tractat amb austeritat màxima, contenció del dèficit, moderació salarial, falta de finançament -i, per tant, d'inversions-, atur disparat, demanda interna plana, etc. Sortim d'una economia assistida d'urgència que ara comença a donar indicadors de vitalitat. És la nostra responsabilitat com empresaris acompanyar aquest símptomes de creixement i recuperació i promoure la confiança. Amb la Reforma Laboral de l'any 2012 tenim condicions per impulsar la contractació i, a la vegada, mantenir i fins i tot revisar els salaris als sectors més productius.

És evident que al mateix temps que s'inicia la sortida de la crisi es confirma un canvi de model econòmic, un nou sistema productiu i, en definitiva, la transició cap a un nou sistema financer més estable. A les economies avançades, els mercats financers encara es sustenten en entorns de polítiques monetàries acomodaticies i d'alta liquiditat. És necessària una transició que abandoni aquests fonaments i construeixi un mercat de creixement, d'inversió empresarial i generació de treball. És a dir, cal afrontar el canvi des d'un mercat induït per la liquiditat cap a un altre induït pel creixement de l'economia real. És així que es justifiquen les dificultats de l'accés al finançament que encara persisteixen. Als últims mesos de 2013, es va registrar un repunt de les noves operacions de crèdit que

no és sostingut en el primers mesos del 2014. Les entitats financeres importants tenen ofertes al mercat per als projectes i inversions més segures i connectades amb la demanda.

Pel que fa al deute, és un dels principals riscos que fan perillar seriosament la recuperació. **S'ha de corregir, amb disciplina i rigor, l'elevat dèficit del sector públic**, superior al 6%. Són necessàries decisions estratègiques per reduir el dèficit en els propers 2 anys fins a l'entorn del 2,5-3% del PIB. Han de continuar les reformes estructurals i, principalment, la Reforma Energètica i la Reforma de l'Administració. **Hem d'eradicar la cultura del dèficit perquè un deute de quasi el 100% del PIB no és assumible i representa un risc per a la recuperació.**

Els reptes

Fa poques setmanes explicava que durant aquests tres anys com a president del Foment hem treballat amb tres eixos: el Corredor Mediterrani, la Reforma Laboral i el Pacte Fiscal. Han estat els anys més durs de la crisi i era important, des de el meu punt de vista, reforçar qüestions transcendentals i importants que corrien el risc de quedar fora de l'agenda afectada per les urgències d'una crisi més llarga i més profunda que les que tots havíem conegut fins ara. Continuarem fent feina des d'aquests tres "generadors" de creixement, però ara és necessari afrontar amb decisió qüestions que tenen el consens de tothom, però que encara no hem sabut resoldre d'una manera eficient.

I em refereixo a la **Innovació**, capítol que inclou l'R+D+i, la transferència del coneixement i, per tant, l'estreta col·laboració Universitat-Empresa; la **Internacionalització** del món empresarial, les exportacions i en general la transformació cap a una economia més oberta; i la **Formació**, que tracta en definitiva d'avançar cap a un model més realista i fidel a les necessitats del mercat laboral.

Són objectius compartits des de fa temps per les administracions públiques i els agents que intervenim en el món de l'economia, l'empresa i el treball, i és veritat que s'han fet avenços importants. Però hem de reconèixer que encara estem molt lluny d'assolir el nivells d'innovació i transferència dels països amb més creixement i que aquestes dificultats són superiors per a les petites i mitjanes empreses. Aquest és el gran repte que tenim a partir d'enguany com a institució empresarial: Impulsar i donar suport al teixit productiu de pimes i empreses grans, innovadores i amb capacitat de donar el salt als mercats exteriors. Els països amb les economies més fortes així ho han fet. És necessària la professionalització de la gestió, facilitar el finançament i promoure la col·laboració de les empreses grans que compten amb avantatges competitiu i economies d'escala per invertir en innovació i fer també expansió internacional.

És important que el teixit empresarial i productiu del nostre país tingui una mica més de força perquè les empreses guanyin en dimensió. Hem de donar suport als petits perquè es facin grans. I als autònoms, que tornin a tenir un ple reconeixement com empresaris que són. **Molt sovint es diu que som la gran patronal i això vol dir, no només que som la patronal de les empreses grans, sinó que ho som també, per la nostra estructura de**

confederació, de les grans, mitjanes i petites, en el conjunt del territori a Catalunya i en el conjunt dels sectors industrials del país.

Es per aquesta raó que proclamem la unitat d'acció empresarial i continuarem treballant per la concentració de les tres organitzacions empresarials més representatives.

Per a la Innovació, contribuïrem amb les administracions per fer més accessibles les ajudes en R+D+i a les pimes i mirarem que la feina intensa que es fa des dels 24 parcs científics i tecnològics tingui connexió real amb les empreses, les zones logístiques i els polígons industrials.

Per a la Internacionalització, comptem amb un complet programa de missions empresarials a Califòrnia, Mèxic, Corea i el Japó encapçalades pel president de la Generalitat. Foment dirigirà les missions a Sudàfrica, Moçambic i Ghana; amb ACCIÓ continuarem treballant en el programa Exporta. A més, continuarem amb les reunions de treball i contactes institucionals amb ambaixades, consolats i delegacions de països. Al mes de juliol, participarem en la reunió del FODERE, l'organització de les patronals de les cinc regions europees més industrialitzades que, en aquesta ocasió, tindrà lloc a Stuttgart.

Catalunya i Espanya han de jugar un paper important a Europa, al costat de França, Alemanya i Itàlia. Les economies emergents creixen ràpidament. I els estats d'Europa han de treballar a fons per complir els objectius de l'Horitzó 2020, que es proposa augmentar la quota de la indústria en el PIB de la Unió Europea des de l'actual 15,3% fins al 20% l'any 2020.

La capacitat d'innovació de les empreses és un factor clau per a la competitivitat d'una economia. Els primers llocs de capacitat innovadora corresponen als països més competitius del món. Suïssa, Finlàndia i Alemanya són les tres economies millor classificades. Els Estats Units ocupen el cinquè lloc i el Japó el sisè. Suècia, el Regne Unit i els Països Baixos figuren també entre els 10 primers. Itàlia figura al lloc 31 i Portugal baixa al 42. **Espanya està molt allunyada del grup de països de la UE i ocupa la posició 57 del rànquing mundial.**

Això vol dir que hem d'anar per feina si volem guanyar posicions o, el que és més important, avançar cap a una economia innovadora.

La diversificació econòmica és un factor estratègic que permet obrir l'economia a nous sectors d'activitat del país i, a la vegada, permet cercar nous mercats a l'exterior. L'Institute for Management Development ha publicat al seu Anuari de Competitivitat 2013 el resultat d'una enquesta sobre el grau de diversificació d'una economia en un total de 60 països. Espanya es situa en un dels últims llocs del rànquing internacional, molt lluny de les economies punteres.

Els països amb economies més diversificades són els Estats Units i Alemanya, i ocupen les dues primeres posicions. A continuació es troben Malàisia, els Emirats Àrabs i el Japó. Espanya ocupa el lloc 46 d'un total de 60. Dins d'aquest context, Catalunya mostra una certa diversificació amb els sectors de l'alimentació, la química, el transport, la biomedicina, i la metal·lúrgia. A més de la força del sector turístic que, durant molts anys, ha estat també motor del sector de la construcció.

La Formació

Vull dedicar també unes paraules a la formació que, com vostès coneixen bé, ha estat sempre un pilar fonamental de l'activitat de la nostra institució. S'ha gestionat amb rigor i em plau dir que és també un model i referent per totes les organitzacions que han d'actualitzar i modernitzar els seus programes formatius. En aquest moment, **Foment Formació està transformant el seu pla de negoci i ampliant la seva oferta per mantenir, per una banda, la formació "subvencionada" i per una altra, crear i consolidar el seu posicionament com a centre de formació privat per completar disciplines universitàries i estrènyer la seva vinculació amb el món empresarial.**

A més, en les properes setmanes, **Foment Formació i la Fundació Bertelsman tancaran un projecte per definir el model de formació dual adient al nostre país, seguint les pautes i orientacions del sistema alemany, però adaptat a les característiques i necessitats del mercat laboral i empresarial català i espanyol.** És un projecte ambiciós amb què Foment vol participar i contribuir de manera decisiva a la definició d'un model que pugui donar resposta a la greu situació de l'atur al nostre país. I el que és més important, assegurar la capacitació tècnica dels treballadors de forma que puguin afrontar canvis laborals. Es tracta de projectes que van molt més enllà de les actuacions urgents perquè afecten, de fet, la cultura del país. Pensem que més enllà de parlar del model alemany, cal posar ja els fonaments del model de formació que ha de funcionar en el nostre país als propers anys.

És molta la feina que tenim al davant. Només som un actor més perquè es tracta de reptes de transformació estructural d'un país i cal que tothom participi: governs, administració, sindicats, universitats... Només assolirem els objectius amb èxit si actuem amb sentit d'unitat. Nosaltres oferim la nostra col·laboració i els nostres recursos per fer possible la recuperació de la indústria i el teixit empresarial de Catalunya.

Catalunya

A l'inici de la meua intervenció deia que per primera vegada en sis anys parlem de recuperació. I ara afegeixo que poques vegades ens hem trobat davant d'una situació tan complexa com aquesta que avui tenim a Catalunya i Espanya.

Espanya és un bon soci per a Catalunya i ho crec fermament. I Catalunya és el bon soci i motor industrial per a Espanya. És necessari i urgent el diàleg.

Hem defensat que Catalunya necessita un nou model de relació fiscal per a una més equitativa distribució de l'esforç fiscal a Espanya. Després de més de 30 anys de Pacte Constitucional i evolució de l'Estat de les Autonomies, Catalunya ha acumulat un desequilibri que li ha restat competitivitat. Tenim un dèficit històric acumulat, per exemple, en menys infraestructures, i un desequilibri pressupostari fiscal que genera dèficit. **Necessitem reduir el deute i rebaixar la pressió fiscal, per evitar deslocalitzacions personals i corporatives.**

No ha estat possible fins ara un diàleg al voltant del Pacte Fiscal. Vull pensar que, potser, arribarà el moment de negociar-lo. Recordo el que va dir Albert Rusiñol a principis del segle XX, quan en Assemblea General de Foment es van aprovar les *“Bases para el establecimiento de conciertos entre la Hacienda y las provincias que lo soliciten”*:

“ Yo no sé si hago política; yo no sé si con el Concierto hacemos política; pero si es así, voy con entusiasmo a esa política que podemos llamar administrativa, con la que el día de mañana no tendremos que llorar desastres como los que, con dolor de todos, acabamos de ver”. Es referia a la crisi colonial del 1898. I afegia **“no hemos pensado nunca en separarnos de la patria común...”** per acabar dient **“¿Sabén Ustedes el único mal que tienen estas bases? Pues que no las aceptarán”**.

Aquest cop la història no s'hauria de repetir.

Són temps, aquests que vivim, per a lideratges clars i compartits. I sobretot, són temps per aferrar-nos a l'ètica en les nostres accions. És per això que, a Foment, hem empès una reforma estatutària i l'aprovació d'un Codi Ètic que regeix les actuacions de les estructures directives i tècniques de la institució. Com deia fa uns dies, creiem en el pacte social i volem reafirmar l'ètica.

Moltes gràcies.

Joaquim Gay de Montellà
President de Foment del Treball